

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

27. Mutat. dexteræ Excelsi per bapt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

27.
Mutat. dex-
teræ Excelli-
per bapt.

prouentus, remque omnem domesticam, Christianis securi famulibus crederent, quibus ante baptismum ne nummum quidem, fugæ aut furti metu fuerant creditum. Ex iis verò dum quærent domini, vendenam heri furaces, perfidi, helluones tam repente nunc sobrii, fideles, alieni custodes? respondebant heri se idololatrias, hodie Christianos, aliis vixisse legibus, nunc aliis viuere; recitabantque sub hæc præcepta Decalogi, & pœnas violatoribus à D.ºo positas omnium, etiam cordium inspectore, quibus si minus euincebant ut competerentur honestatem cuius magis admiratione, quam desiderio afflictebantur; amabant saltem illam eiusque sectatores, & Magistros; cuius dilatandæ beneuolentiam, & auctoritatem libenter impendebant. Quæ causa Patres exstimulabat vehementer ut assiduis misericordiæ operibus assuefacerent Neophytos suos cum præter alia, nulla esset tam potens ad conversionem Ethnicorum ab idolis, etiam Doctorum prohibitio, ut cum ope suorum destituti, experiebantur Christianorum beneficentiam nunquam sibi deesse, ex quo fortius quam rationibus quibusvis argumentabantur sanctimoniam Christianam suppetebant & quotidiana eiusdem virtutis in Literatis, Oscianis, & Taois documenta qui suæ conscij immortalitatis, ut æternum beatam obtinerent, infinitos trium illarum riuos sectarum exhauerant, nec vsquam alibi quicquam repererant, in quo illorum vel acquiesceret ingenium, vel animi conscientia, nisi in Catechismo Mathæi Ricci, hoc lucidense perlecto multi, dierum interdum quindecim labore ad Patres veniebant à quibus edoceri plenius, & fidelium adscripti numero, credendi firmitate, & integritate virtutis cedebant nemini, potissimum verò, inflammato ardore vocandi, quamplurimos in partem eius domini, quod tantoperè sudarant. Multos eiusmodi censebat Catanens in noua sua Hancei Ecclesia, non pluriùm hæctenus quam quingentorum numero diffusa, iam tamen aliarum, parente, & alumna, quattuor, quatuor sex dierum spatio diffitas operarij nostri statuebant. Catanens articulatibus maximè genuum, & acerbissimis innexos doloribus nihilo segnius operarij optimi superabat vices. Hanceo quatuor annis Suncianum, & Sciamphaiam excurtebat, illam Ioannis, hanc Pauli Doctorum patriam, vbi consanguineos illorum quotquot catanus fuerant Ethnicis, baptismo lustrauit, aliosque quinquaginta, anno proxime sequenti totidem, præter illos quos ad Christi fidem bene illic affectos reliquit. Eius socius Felicianus de Sylua, cum F. Francisco Lagea Sinensi, Chiuiseum urbem excoluit, vbi dies intra septemdecim, Ethnicos septuaginta sacro baptismo Christo dedit, magno, inter Sinas tam breui tempore, & raro numero, sed viræ præstantia insigni. Fuitque postrema hæc Feliciani excursio: ex comestione & doloribus viscerum, nulla medicorum sagacitate aut arte restitui potuit, et si ad hoc Nanchinum remissus Christianos haberet in omne subsidium prodigos, dicerentque si posset sanguinis balneo tra-

rati, se iusto parcius suo & filiorum sanguine vitam hominis empturos cui salutem deberent animarum tot ab eo periculis & ærumnis tam longinquo ex orbe quæsitam; iis mense integro cruciatibus exhaustum, profluvium sanguinis abstulit, Christianorum lætu inconsolabili, anno seculi huius quarto & decimo ætatis trigésimo septimo; Evangelici apud Sinas ministerij nono. Parentes habuit Lusitanos, mentem suscipiendis in Dei gloriam arduis, & consiciendis paræm, Nanchini summam viuis, & mortuus apud Christianos venerationem; quam triennio post auxit mirificè spectaculi novitas cum Scin Mandarinum tyrannide barbara (quam tunc referemus) recluso eius sarcophago, corruptionis expertus apparuit, & suave olens cadaver. Anno verò xvi trigésimo septimo, cum effoderetur referetur transferendas in locum aptiorem, innata eidem sarcophago, prodiensque ex illorami vniuersa herba in multa passuum centena serpente solita; elato demùm sarcophago scaturiuit fons ex solo cui incubuerat, quæ tamen non negem potuisse naturæ miraculo fieri, sed Christianorum pietas meritis eius attribuit.

Nunc priusquam in annum subeo 1615. ingressu operarum in Cocinam faustum, reddo quæ huc idcirco reieceram cum de infinita in ceremoniis Sinarum agerem occupatione, quod eius impeditissimæ observationis occasionem hic annus daturus esset perillustrem: funus videlicet Reginæ matris, cuius frequentia, ordo, & maiestas tribunalium sex, & Collegiorum, hoc est regni totius excellentissima ingenia exhaustit, & successu quidem tam omni ex prospero & optato, ut Rituum Præles quem Lipu nancupant, eius apparatus, elationem cadaueris, Regisque sub hæc munificentiam libris tribus complexus, admiratione rei tantæ attonitos populos latè perstrinxerit: diuigebat eam Rex affectu intimo non priuati solum in matrem officij, sed quod supra feminam prudens, decennis filij, regni que nacta gubernationem, periculosis temporibus, periculum omne ab eo depulisset, & in explicandis negotiorum labyrinthis quorum mole ingenti eius gubernatio premebatur Regum veterum maximis præstaret. Vita ad hæc, si Bonzios audires, ex quo Sinæ fuerunt sanctissima, quam eius laudem fuit per commodum ab iis præiudicari, quos multis iam annis suo ieiunio saginabat; verbis ipsa illorum fraudulentis, & futuri promissionibus victitans. In milliones exit auri pondus, quod ædificandis eorum templis, atque cœnobiis; & ingurgitandis sumptuoso victu paucorum illorum gregibus, effusè proiecerat. Huic eius vitæ octogésimas demùm annus finem imposuit die lunæ secundæ nono, qui nobis in Martium exeuntem cadit anni 1614. Efflatat vix animam cum signo dato repente vndique, toto quoquo versum imperio veterarij præcipitant, nuntiatum vbiq; tristem casum; indictum vbiq; Vanuis, seu Regis propinquis, accepto mox nuntio ut humi quinquies procumbant; fronte solum quinquies feriant, & velint nolint fleant. Inde

27.
Feliciani se-
pa mirabile.

28.
Regin. Sin.
funus.